

LAUDACJA poświęcona Panu prof. dr. hab. inż. Zbigniewowi Kowalowi
Prof. zw. dr hab. inż. Tadeusz Biliński

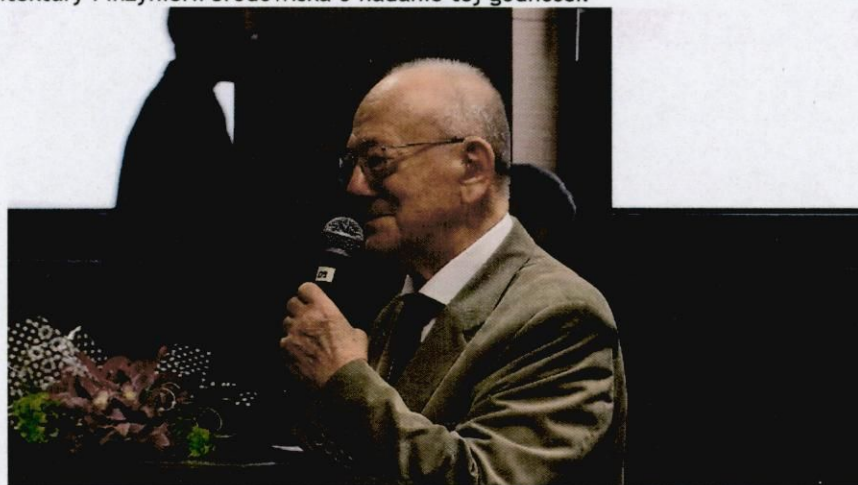
*Magnificencjo Rektorze,
Wysoki Senacie,
Dostojny Profesorze,
Szanowni Państwo!*

Przypadł mi w udziale wielki zaszczyt, a równocześnie mam szczególną przyjemność wygłoszenia laudacji z okazji nadania godności doktora honoris causa wybitnemu uczonemu - Profesorowi Zbigniewowi Kowalowi.

Osiągnięcia Profesora w zakresie:

- studiów teoretycznych i badań doświadczalnych,
- wdrażania do praktyki nowych rozwiązań konstrukcyjnych,
- kształcenia kadry naukowej,
- pełnienia ważnych funkcji w uczelniach,
- działalności w organizacjach naukowych i stowarzyszeniach,

jak również opinia profesora Antoniego Biegusa wraz z uchwałą Politechniki Wrocławskiej i opinia profesora Wiesława Trąmpczyńskiego wraz z uchwałą Senatu Politechniki Świętokrzyskiej w pełni uzasadniają wniosek Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska o nadanie tej godności.

Fot 1. Profesor Zbigniew Kowal

Profesor Zbigniew Kowal urodził się 10 września 1928 r. w Równem na Wołyniu. Po zakończeniu wojny po wielu zmianach miejsca zamieszkania, ostatecznie na stałe wraz z rodziną osiedla się we Wrocławiu. Tu Profesor Zbigniew Kowal podjął studia na Politechnice Wrocławskiej na Wydziale Budownictwa, które ukończył w 1950 r.

Bezpośrednio po studiach rozpoczął pracę zawodową w Biurze Projektów Górniczych, które później zostało przekształcone w Centralny Ośrodek Badawczo-Projektowy Górnictwa Odkrywkowego - Poltegor. W tym okresie projektował i nadzorował realizację między innymi nośnych ustrojów konstrukcji budowlanych i maszyn górniczych.

Fot 2. Ładowarko-zwałowarka LZKS-1600

Przez 5 lat projektował hale nadszybi górniczych, sortownie i płuczki węgla, zbiorniki, estakady podsuwnicowe, mosty transporterów taśmowych, fundamenty pod maszyny czy konstrukcje koparek, zwalówek i zrywarko-ładowarki. Przez wiele lat był także konsultantem w Fabryce Kotłów w Raciborzu oraz w Instytucie Budownictwa Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa w Warszawie. Zespół projektowy, którego Profesor był konsultantem i osobą wiodącą, za opracowanie konstrukcji jednej z maszyn górniczych otrzymał nagrodę państwową II stopnia.

W ciągu 13 lat pracy w biurze projektów, najpierw na stanowisku projektanta, a na końcu na stanowisku głównego inżyniera specjalisty, a także jako konsultant naukowy, Profesor zdobył cenne doświadczenie w projektowaniu konstrukcji - cenne doświadczenie dla pracy dydaktycznej.

Równolegle, od 1954 r., Profesor Zbigniew Kowal pracował w Katedrze Budownictwa Stalowego na Wydziale Budownictwa Lądowego w Politechnice Wrocławskiej.

Zorganizował Laboratorium Badań Modelowych Konstrukcji Przestrzennych, zorganizował i sprawował opiekę nad zespołem stażystów z zagranicy i z kilku uczelni polskich.

W 1981 r. Profesor Zbigniew Kowal podjął pracę w Politechnice Świętokrzyskiej. W 1984 r. organizuje Katedrę Budownictwa Metalowego i Teorii Konstrukcji (aktualnie - Katedra Mechaniki, Konstrukcji Metalowych i Metod Komputerowych), w której - dzięki inicjatywie i wielkiemu zaangażowaniu Profesora - powstała największa w Polsce kolekcja modeli dydaktycznych konstrukcji metalowych.

W tym okresie, począwszy od 1994 r., zaczyna pracę w Politechnice Częstochowskiej koncentrując swoją uwagę na procesie dydaktycznym i kształceniu kadry naukowej.

Tabela 1. Pełnione funkcje

Uczelnia	Funkcja	Okres
Politechnika Wrocławska (1954-1981)	Kierownik Zakładu Konstrukcji Metalowych	1964-1981
	Prodziekan Wydziału Budownictwa Lądowego	1967-1968
	Zastępca Dyrektora Instytutu ds. Współpracy z Przemysłem	1968-1971
	Ekspert Rektora ds. Prac Zleconych	1974-1980
Politechnika Świętokrzyska (1981-2014)	Dziekan Wydziału Budownictwa Lądowego	1981-1984
	Rektor Uczelni	1984-1987
	Rektor Uczelni	1987-1990
	Dziekan Wydziału Budownictwa Lądowego	1990-1993
	Kierownik Katedry Budownictwa Metalowego i Teorii Konstrukcji	1984-2007
Politechnika Częstochowska (1994-1999)	Kierownik Katedry Budownictwa Metalowego	1994-1999
	Dziekan Wydziału Budownictwa	1997-1999

W całej karierze inżyniera, naukowca, nauczyciela akademickiego Profesor był zawsze bardzo aktywny, pełen inicjatyw i konsekwencji w realizacji zadań.

Profesor Zbigniew Kowal pełnił wiele bardzo zaszczytnych funkcji. Był przez dwie kadencje rektorem Politechniki Świętokrzyskiej, dwukrotnie dziekanem Wydziału na Politechnice Świętokrzyskiej, i przez jedną kadencję dziekanem Wydziału Budownictwa na Politechnice Częstochowskiej.

Fot. 3 Dziekan Wydziału Budownictwa Politechniki Częstochowskiej

Pełnił funkcję prodziekana, zastępcy dyrektora i nieprzerwanie od 1994 r. kierownika zakładu lub katedry konstrukcji metalowych (budownictwa metalowego).

Profesor Zbigniew Kowal pełnił szereg ważnych funkcji w gremiach naukowych, tak krajowych, jak i międzynarodowych.

Tabela 2. Członkostwo w gremiach

Gremium	Okres
Komitet Nauki PZITB	1960-2008
Komisja Budownictwa i Mechaniki Oddziału Wrocławskiego PAN	1974-1979
Komitet Techniki Rolniczej PAN	1981-1984
Komitet Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN	1992-2002
Rada Główna Szkolnictwa Wyższego	1982-1984
Centralna Komisja ds. Stopni i Tytułów Naukowych	1990-1996
Komitety Naukowe wielu konferencji (krajowych i międzynarodowych)	1964-2008

Między innymi w latach 1992-2002 był członkiem Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN, w latach 1982-1996 członkiem Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, a w latach 1992-1996 członkiem Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów Naukowych, a w latach 1960-2008 członkiem Komitetu Nauki PZITB.

Tabela 3. Dorobek publikowany

Rodzaj	Liczba		
Publikacje	353	Σ=392	Σ=401
Druki zwarte (monografie, skrypty, rozdziały w książkach)	15		
Patenty	24		
Wzory użytkowe	9		

Profesor ma bardzo bogaty dorobek publikowany w czasopiśmie krajowych i zagranicznych - 353 artykuły oraz 15 książek i monografii. Ponadto ma duże osiągnięcia innowacyjne: 24 patenty i 9 wzorów użytkowych.

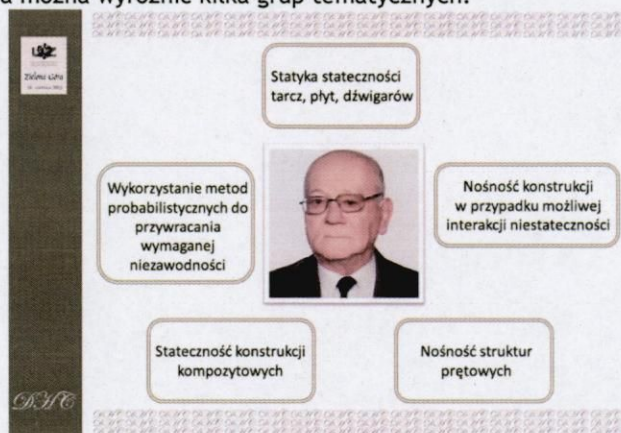

Fot 4. Profesor wśród wychowanków

Profesor Zbigniew Kowal ma szczególnie duże osiągnięcia w rozwoju kadry naukowej. Był promotorem 22 doktoratów, w tym 11 wyróżnionych. Opracował około 50 recenzji prac doktorskich, kilkanaście prac habilitacyjnych oraz kilkanaście opinii dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego kandydatów do tytułu profesora.

Z całokształtu działalności naukowej, dydaktycznej, organizacyjnej i zawodowej - działalności bardzo aktywnej, bogatej, innowacyjnej - sędzę, że należy także, choć bardzo skrótowo, scharakteryzować osiągnięcia naukowe.

W dorobku naukowym profesora można wyróżnić kilka grup tematycznych.

Pierwsza grupa - najwcześniejsza - dotyczy statyki i stateczności tarcz i płyt oraz dźwigarów w stanach lepko-sprężystych, poddanych złożonym stanom obciążenia włącznie ze skręceniem nieswobodnym. Te zagadnienia występowały w fundamentach przesuwnych pod mosty transportowe w kopalniach odkrywkowych oraz w przestawnych konstrukcjach przepraw mostowych.

Druga grupa dotyczy ustalenia nośności w przypadku możliwej interakcji niestateczności ogólnej i miejscowej przy uwzględnieniu imperfekcji geometrycznych oraz potencjalnych załomów sprężysto plastycznych, w przypadkach obciążenia wieloparametrowego nieprostego.

Trzecia grupa, to prace oparte na bogatych badaniach doświadczalnych. Prace dotyczące nośności struktur prętowych (struktury płaskie, struktury wielospadkowe oraz kopuły dwukrzywiźnowe) o różnej konfiguracji oczek (kwadratowe, trójkątne, sześciokątne) oraz różnych typów węzłów, także własnego pomysłu Profesora.

Kolejna grupa publikacji tematycznie związanych to publikacje obejmujące problematykę stateczności konstrukcji kompozytowych z zastosowaniem materiałów włóknistych.

Ostatnio Profesor Zbigniew Kowal koncentruje uwagę na wykorzystywaniu metod probabilistycznych przy przywracaniu wymaganej niezawodności.

Tabela 4. Odznaczenia

Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski
Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski
Medal Komisji Edukacji Narodowej
Nagroda Sokrates - REMO 2006
Medal im. Stefana Kaufmana
Szereg Nagród Rektorów i Dziekanów Politechnik: Wr., Św., Cz.
Odznaka: Medal Politechniki Wrocławskiej
Tytuł: Zasłużony dla Politechniki Wrocławskiej

Profesor Zbigniew Kowal za całokształt działalności i wybitne osiągnięcia zawodowe, naukowe dydaktyczne i organizacyjne został odznaczony wieloma odznaczeniami, między innymi: Krzyżem Oficerskim OOP, Krzyżem Kawalerskim OOP, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Medalem im. Stefana Kaufmana.

Na zakończenie prezentacji dorobku i osiągnięć profesora Zbigniewa Kowala czuję się zobowiązany zaakcentować, że kontakty Profesora z pracownikami naszego Wydziału były zawsze bliskie, szczególnie w pierwszym okresie rozwoju kierunku *budownictwo*, tj. od jego powołania w 1968 r. w ówczesnej Wyższej Szkole Inżynierskiej. Był recenzentem prac doktorskich trzech naszych pracowników, współpracował w organizacji wielu konferencji przez nas organizowanych, a szczególnie konferencji naukowej „Konstrukcje Zespolone” - konferencji na stałe wpisanej w kalendarium KILiW PAN. Wygłosił na niej 4 referaty, przewodniczył wielu sesjom. Konsultował organizację laboratorium konstrukcji budowlanych.

Magnificencjo Rektorze, Wysoki Senacie, Dostojny Profesorze, Szanowni Państwo!

Zdaję sobie sprawę, że w tak krótkim wystąpieniu nie udało mi się w pełni przedstawić wszystkich osiągnięć i zasług Profesora Zbigniewa Kowala, wybitnego uczonego, znanego w kraju i za granicą, kreatywnego cenionego nauczyciela akademickiego, organizatora uczelni i twórczego projektanta.

Jestem przekonany, że przedstawione przeze mnie osiągnięcia naukowe, organizacyjne, projektowe, wynalazcze i zasługi dla szkolnictwa wyższego stanowią uzasadnienie dla podjętej uchwały przez Senat Uniwersytetu Zielonogórskiego, nadania Panu Profesorowi Zbigniewowi Kowalowi zaszczytnego tytułu i godności doktora honoris causa.

Zielona Góra, 16 czerwca 2015 r.